

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/26/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014200574
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200574.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky: O. H., narodená dňa XX. T. XXXX, bytom B., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. februára 2014 o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/98/2014-21 zo dňa 14. januára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/98/2014-21 zo dňa 14. januára 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom s poukazom na ustanovenie § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. februára 2014, ktorým podľa § 70 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia SP, pobočky Zvolen zo dňa 29. januára 2014 nie je invalidná, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkový lekár stanovil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľky na 35 %.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie na pojednávaní dňa 22. júla 2014 v prítomnosti účastníkov a pojednávanie odročil za účelom opätovného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky za účasti prítomných lekárov neurológa a ortopéda. Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu opätovne na pojednávaní dňa 14. januára 2015 v zmysle § 250l O.s.p., oboznámil sa s pripojenými listinnými dôkazmi, vypočul odporkyňu, vec preskúmal v

neprítomnosti navrhovateľky a dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľky nie je možné vyhovieť.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poznamenal, že pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyv dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj na účely súdneho konania.

Dodal, že na základe opravného prostriedku posúdila posudková lekárka SP-ú so sídlom Banská Bystrica opätovne zdravotný stav navrhovateľky v posudku zo dňa 24. apríla 2014 z hľadiska kritérií stanovených pre invaliditu podľa zákona o sociálnom poistení. Posudková lekárka ako rozhodujúce zdravotné postihnutie uviedla choroby podporného a pohybového aparátu - kapitola XV., postihnutie končatín - oddiel G, obmedzenie pohybu v oboch kolenných kĺboch - položka 50. stredného stupňa - písm. b/ so záverom, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 cit. zákona, pretože pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť je 35 %. Posudková lekárka v celkovom posudku ďalej uviedla, že u navrhovateľky sa v ostatných rokoch zvýraznili bolesti kolien. Od roku 2012 do súčasnosti bola opakovane odborne vyšetrená. Až do decembra 2013 je uvádzaná artróza II., maximálne III. stupňa a pre poškodenie mediálneho menisku sa podrobila 31. júla 2013 nekomplikovanej artroskopii. Pri progresii ťažkostí absolvovala kontrolné vyšetrenie v marci 2014, podľa ktorého je dokumentovaná progresia v oblasti vnútorného kolena a pri pretrvávajúcich bolestiach je zaradená do poradovníka na implantáciu endoprotézy. Aj pri tomto vyšetrení je obmedzenie pohybu len mierneho stupňa, bez výraznejšieho obmedzenia funkcie ľavého kolena, takže stanovené percento miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre t. j. 35 % je maximálne. Pridružené ochorenia svojou závažnosťou neodôvodňujú percentuálne zvýšenie a v žiadnom prípade nemajú vplyv na jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, navyše menovaná 13 rokov nevykonáva žiadnu prácu.

Zdôraznil, že týmto posudkom bol potvrdený posudok posudkového lekára SP pobočka Zvolen zo dňa 29. januára 2014, ktorý posudok bol podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia. Posudkový lekár SP pobočky spísal s navrhovateľkou zápisnicu o ústnom pojednávaní v súlade s § 189 zákona o sociálnom poistení a navrhovateľka bola informovaná o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkajú posúdenia zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkový lekár vyhotovil aj odborný posudok o invalidite.

Ďalej uviedol, že na základe dožiadania krajského súdu bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom SP - ú so sídlom v Banskej Bystrici v prítomnosti prítomných lekárov neurológa a ortopéda so záverom, že navrhovateľka nie je invalidná, pretože má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %. Posudzujúci lekári v posudku uviedli, že aktuálne odborné vyšetrenia boli zamerané na subjektívne ťažkosti posudzovanej. Dominujúce sú problémy v subjektívnej zložke, a to bolesti pravého kolena, ľavého bedrového kĺbu a driekovej chrbtice. Aktuálnym odborným ortopedickým vyšetrením, s priloženou RTG dokumentáciou, je preukázaná gonartróza II. - III. stupňa pri funkčnom náleze len na úrovni ľahkého stupňa (flexia do 100 st., extenzia plná). Na ľavom kolene klinický nález možno hodnotiť ako primeraný veku. Na základe uvedeného vyšetrenia nie je možné stanoviť vyššie percento miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Neurologickým vyšetrením neboli zistené známky výraznejšej poruchy statodynamiky chrbtice, ani lézie periférneho neurónu. Z tohto dôvodu tento nález nepodmieňuje percentuálne zvýšenie. Rovnako ani ostatné pridružené ochorenia uvedené v minulosti nejavia progresiu. Zmeny v zmysle počínajúcej fibrózy pľúc vyžadujú diagnostické doriešenie, novozistené lipómy brušnej steny budú riešené operačne (nejedná sa o zhubné ochorenie).

Krajský súd posúdil aj posudky posudkových lekárov v zmysle cit. ust. a mal preukázané, že posudky

boli vypracované po náležitom lekárskom vyšetrení, po zvážení všetkých okolností namietaných navrhovateľkou a že závery posudkov vychádzajú zo súčasného zdravotného stavu navrhovateľky a z poznatkov súčasnej medicíny. Krajský súd porovnal závery posudkov so závermi odborných lekárov a zistil, že posudky sú objektívne, komplexné, presvedčivé a akceptoval ich závery. Súd porovnal posudky posudkových lekárov s odbornými nálezmi špecialistov a zistil, že tieto navzájom korelujú a zhodne konštatujú, že pracovný potenciál navrhovateľky je znížený adekvátne zdravotnému stavu navrhovateľky, ale nie je natoľko znížený a navrhovateľka nie je tak zdravotne postihnutá, aby splnila podmienku priznania invalidného dôchodku.

Pre komplexné posúdenie veci súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posudkoví lekári pri posudzovaní zdravotného stavu postupujú okrem zákona o sociálnom poistení, aj podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení, ktorá je rozdelená do príslušných kapitol podľa ochorení jednotlivých orgánov. V týchto kapitolách je podľa druhu zdravotného postihnutia uvedená aj miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách. Posudkoví lekári v posudkoch podrobne zdôvodnili stanovenú mieru poklesu. Krajský súd považoval za potrebné tiež uviesť, že v zmysle zákona o sociálnom poistení § 71 ods. 5 a 6 miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje len na základe rozhodujúceho zdravotného postihnutia, t. j. jednej diagnózy s prihliadnutím na závažnosť aj ostatných ochorení, ale jednotlivé percentá miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Pre priznanie invalidity je potrebná minimálne 41 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Súd pre komplexné posúdenie veci považoval za potrebné uviesť, že rozhodujúci je zdravotný stav navrhovateľky v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie. Žiadala zrušiť rozsudok krajského súdu.

Poukázala na to, že posudková lekárka uviedla na str. 4 choroby podporného a pohybového aparátu oboch kolenných kĺbov stredného stupňa a tiež artrózu II. stupňa max. III. stupňa, a že sa navrhovateľka podrobila nekomplikovanej artroskopii. Dr. ortopédovia uvádzajú v Ružomberku a v Prešove poškodenie - ľavé koleno II. stupeň (čo je v súčasnosti zhoršené po 3 rokoch záťaže), pravé koleno III. a IV. stupeň, čo ukázali prístroje magnetickej rezonancie a RTG. Posudková lekárka v Banskej Bystrici uvádza nižšie stupne poškodenia ako je uvedené v zdravotnej dokumentácii. Navrhovateľka bola z toho dôvodu po neúspešnej artroskopii a veľmi ťažkom krívaní znovu operovaná po 16. mesiacoch a to dňa 4. decembra 2014 TEP pravého kolena - výmena za umelé koleno.

Podľa názoru navrhovateľky posudková lekárka bola voči nej silne zaujatá a zľahčovala jej dg. a tvrdila, že všetko je vnorme. Pravé koleno nikde neuviedla ako poškodenie IV. stupňa. Mala nadradené správanie. Pokiaľ krajský súd nariadil prizvať dvoch lekárov, tak títo v čase posudzovania zdravotného stavu navrhovateľky nemali pri sebe žiadnu zdravotnú dokumentáciu, túto mala pred sebou len tá istá lekárka. Všetko už bolo dopredu dohodnuté v neprospech navrhovateľky.

Taktiež uviedla, že disponuje posudkami od aktívnych špičkových špecialistov a operatérov na Slovensku.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 4. marca 2015, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

V rámci preskúmavacieho konania bol zdravotný stav navrhovateľky posúdený aj na základe dožiadania Krajského súdu v Banskej Bystrici za účasti odborných lekárov ortopéda a neurológa, kde navrhovateľka

neuviedla žiadne námietky. Odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli podľa odporkyne dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúc om určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa ods. 2 cit. ust. dlhodobo nepriaznivý zdrav, stav je taký zdrav. stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa ods. 7 cit. ust. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

Predmetom sporu je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. februára 2014, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení zamietla žiadosť navrhovateľky zo dňa 29. januára 2014 o invalidný dôchodok. Podľa posudku posudkového lekára

sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Zvolen zo dňa 29. januára 2014, ktorý bol vypracovaný na základe podanej žiadosti o invalidný dôchodok, nie je navrhovateľka invalidná podľa ustanovenia § 70 ods.1 zákona o sociálnom poistení, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V uvedenom posudku, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou napadnutého rozhodnutia, posudkový lekár sociálneho poistenia odborne posúdil a vyhodnotil zdravotný stav navrhovateľky a zistené zdravotné postihnutia zaradil podľa Prílohy č. 4 k zákonu do príslušnej kapitoly.

Na základe podaného opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Zvolen dňa 4. apríla 2014 a posudkový lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 24. apríla 2014. Posudkoví lekári sociálneho poistenia zotrvali na pôvodnom posudku, že navrhovateľka nie je invalidná podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Na základe dožiadania Krajského súdu bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom SP - ú so sídlom v Banskej Bystrici v prítomnosti prísediacich lekárov neurológa a ortopéda so záverom, že navrhovateľka nie je invalidná, pretože má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať.

Odvolací súd má za to, že posudkový lekár sa v dostatočnom rozsahu vyrovnal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejmá jeho úvaha, na základe ktorej dospel k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrenia, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky tak dospel k záveru, že invalidita u navrhovateľky nevznikla, teda navrhovateľke nevznikol nárok na invalidný dôchodok z mladosti.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považuje rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.